

SAVUNMAYI DOSYAYA KOYMAYAN MAHKEME

İLKAY TANYER

Tercüme edilmesini bir kenara bırakın savunma dosyaya bile konmuyor. Sanığın savunmasının dosyaya eklenmemesine tepki gösteren avukatlar, iki sayfalık yazılı savunmanın dosyaya eklenmesini ve tercüme edilmesi gerektiğini belirterek, "Bu nasıl bir önyargı?" diyor. Önyargı, inkar ve çoktan verilmiş bir karar. Dilin ne anlattığına ilişkin değil, dilin kendisine önceden kesilmiş bir ceza.

TC hukukunun bizlere yaştığı hukuksuzluk emsallerinden yalnızca bir tanesi olan Kürdistan Topluluklar Birliği Türkiye Meclisi (KCK/TM) ana davasının Diyarbakır'da görülen son duruşması 19 Nisan'daydı. Belediye başkanlarının, DÖKH'lü kadınların, legal alanda siyaset yapan parti yöneticilerinin, sendika üyelerinin bulunduğu 104'ü tutuklu 152 sanığın yargılandığı duruşmada sanık avukatları, Kürtçe savunmaya yine izin verilmeyince ve yargılamanın şekline ilişkin karar açıklanmayınca davadan çekildiklerini açıklaya-

rak duruşma salonunu terk etti. Duruşma, avukatların taleplerinin değerlendirilmesi için 26 Nisan'a ertelendi. Yine Kürt halkının anadiline kulaklar tıkandı, yok sayıldı, yasaklandı. Önceki duruşmada kayıtlara "bilinmeyen dil" olarak geçen Kürtçe, hâlâ duruşma salonlarında susturuluyor. Mikrofonlar kapatılarak, sanıkların savunma yapmalarına izin verilmiyor. Kürt kimliğinin "kart-kurt" gibi uydurma söylemlerle açıklandığı devre geri mi dönülüyor diye sorsak, sanki o devirden bir adım daha ilerdeymiş gibi bir

durum çıkacak ortaya. 19 Nisan'daki son duruşmada da gördüğümüz gibi her şeyin yerli yerinde sayıyor oluşu apaçık ortada.

Mahkeme Başkanı Menderes Yılmaz, bu sefer de "Sanık Kürtçe olduğunu düşündüğümüz bir dilde konuştu. Sanık müdafileri ise Zazaca konuştuğunu söyledi" şeklinde kayıtlara geçiyor. Yine de bir adım ilerlenmiş gibi. Hâkim doğru düşünmüş, artık bilinmeyen dil diye muğlaklaştırdığı dilin adını koyabilmiş! Ancak Menderes Yılmaz dilbilgisini zenginleştirirken, hukuki bilincini de rafa kaldırmış durumda. Kendisi tabii ki de devlet politikalarının bir temsilcisidir ve onu da arkasına alıp adalet mülkün temelidir ibaresinin önünde gururla durmaktadır.

Biraz o unutulmuş hukuki boyuta bakalım. Ceza yargılamasının nasıl yapılacağı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda düzenlenmiştir. Bu kanunda sanığın hakları sayılmış, bu hakların mahkeme tarafından sanığa kullanılması yükümlülük olarak mahkemeye yüklenmiş ve sanığa da hak olarak verilmiştir. Sanığın ifadesinin alınması ve sorguya çekilmesi, CMK'nın 147 ve 148.maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre sanık, hiçbir baskı ve etki altında kalmadan kendisine yöneltilen suçlamaya ilişkin savunmasını yapar. Sanık kendisini nasıl iyi ifade edebiliyorsa o şekilde savunma yapabilir. CMK'da sanığın hangi dilde savunma yapılması gerektiğine ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur. Sanık anladığı ve bildiği dilde savunma yapar. Sanık Türkçeden

başka bir dilde savunma yapacaksa, mahkeme tarafından sanığa tercüman atanır. Sanığın savunması tercüman aracılığı ile alınır.

Ne yazık ki pratikte böyle işlemez. Tercüme edilmesini bir kenara bırakın savunma dosyaya bile konmuyor. Sanığın savunmasının dosyaya eklenmemesine tepki gösteren avukatlar, bu hukuk dışı karardan dolayı mahkemeyi protesto ediyorlar. Sanık avukatlarından Yusuf Ayata, iki sayfalık yazılı savunmanın dosyaya eklenmesini ve tercüme edilmesi gerektiğini belirterek, "Belki savunmada suç ve suçluyu ortaya çıkarabilecek bilgiler vardır. Bu nasıl bir önyargı?" diyor. Önyargı, inkar ve çoktan verilmiş bir karar. Dilin ne anlattığına ilişkin değil, dilin kendisine önceden kesilmiş bir ceza.

Kürt halkının siyaset yapma hakkını elinden alan bu barikat, barışın önüne de kurulan bir barikattir. KCK sanıklarının da bu anlamda göstermiş oldukları direniş bir sivil itaatsizlik örneğidir. TC devletinin oligarşik yapısının açık verdiği yerleri söken, yırttığı açan bir tavırdır. İktidar bu yırtıkları çift katlı ipliklerle dikmeye çalışacaktır. KCK davasının önüne aldığı bir yol vardır. Sivil itaatsizlik eylemlerinin aldığı yol. Bizler bu yolda tarihsel bir sorumlulukla karşı karşıyayız. Anadil hakkı için, tek taraflı yürütülen operasyonların durması için, seçim sürecinde kurulan bariyerleri boşa düşürmek için ve siyasi tutukluların serbest bırakılması için alanları doldurmalı, polisin gazına, suyuna, şiddetine hep birlikte karşılık vermeliyiz.